

STORTINGET

Representantforslag 89 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Marian Hussein og Seher Aydar

Dokument 8:89 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Marian Hussein og Seher Aydar om å sikre at leger ikke kan ilegges overtredelsesgebyr for feil forskrivning av blåresepter

Til Stortinget

Bakgrunn

Medlemmer av folketrygden har rett til stønad for viktige legemidler. Ordningen med blåresept er et system der denne stønaden gis basert på en forenklet behandling. Statens legemiddelverk har forhåndsgodkjent medikamenter som det gis refusjon for. Hvorvidt vilkårene er oppfylt, vurderer legen. Vilårene er til dels skjønsmessige og beror på legens faglige vurdering av pasienten. Legene har rollen som sakkyndig, noe som forenkler systemet fordi arbeids- og velferdsetaten selv ikke behøver å vurdere om vilkårene er oppfylt.

Stortinget vedtok i juni 2019 å gi Helsedirektoratet anledning til å illegge behandler overtredelsesgebyr for uaktsom eller forsettlig feilforskrivning av blåresepter. I ettertid har forslagsstillerne sett at dette vil få konsekvenser for både legene og pasientene som Stortinget ikke var klar over da loven ble vedtatt.

Legene har ikke noen personlig økonomisk vinning av å skrive blåresept. Innføringen av overtredelsesgebyr innebærer at legen personlig risikerer en økonomisk straff som følge av feil i forskrivningen.

Etter helsepersonelloven § 67 er skyldkravet satt til grov uaktsomhet. Hovedregelen i arbeidslivet generelt er at personlig ansvar for den ansatte først og fremst er

aktuelt der den ansatte har utvist grov uaktsomhet eller har voldt skaden forsettlig, jf. skadeserstatningsloven § 2-1 nr. 1. Det pekes på at ansatte i offentlig forvaltning ikke er underlagt samme sanksjoner med samme lave skyldkrav, selv om feil fra deres side også kan medføre store samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser.

Et samlet legekorp har reagert kraftig i forbindelse med at regelen trådte i kraft 1. januar 2022. Det påpekes at praktiseringen av blåreseptordningen i stor grad er basert på en tillit til at legene som starter opp behandlingen, har gjort tilstrekkelige vurderinger av det faglige grunnlaget iht. kriteriene. Det er en relativt ubyråkratisk og effektiv ordning, som også i stor grad baserer seg på at leger viderefører forskrivning startet av andre leger. Om legene nå for enhver reseptfornyelse må gjennomgå all dokumentasjon for å unngå selv å få høye gebyr, vil det kreve svært mye tid som går ut over pasientbehandlingen. Økonomisk straff skaper uro og frykt blant legene, som medfører tilbakeholdenhet når det gjelder å skrive ut blåresepter. Fastlegeordningen har allerede store rekrutteringsutfordringer, og det er grunn til bekymring for om overtredelsesgebyret kan forverre situasjonen. Det er grunn til å tro at en strengere forskrivning vil gjøre at flere pasienter må betale full pris for sine legemidler og ikke får stønad de har krav på. Konsekvensene for pasientene og for samfunnets kostnader var etter alt å dømme ikke tilstrekkelig belyst i forbindelse med lovreguleringen i 2019.

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol har varslet at hun vil sende på høring forslag til endringer i blåreseptforskriften for å tydeliggjøre krav til forutgående prosess, samt senke nivået på gebyrer. Forslagsstillerne mener dette ikke er tilstrekkelig, fordi de grunnleggende vilkårene for overtredelsesgebyret er regulert i lovbestemmelsen. Debatten rundt saken har synliggjort at

økonomiske sanksjoner for overtredelse er et prinsipielt feil virkemiddel for å styre etterlevelsen av denne ordningen. Forslagsstillerne mener derfor Stortinget må ta ansvar for å endre loven slik at denne reaksjonsmuligheten fjernes.

Legene har gjennom blåreseptordningen bidratt til en smidig håndtering av en betydelig forvaltningsoppgave. Konsekvensen av innføringen av overtredelsesgebyr er at legene vegrer seg for å utføre denne oppgaven i frykt for å bli straffet økonomisk. Dette vil da innebære at pasienten i større grad selv må søke Helfo om dekning av kostnadene, og at staten må ta ansvaret for at søknadene blir behandlet etter det gjeldende regelverk. For pasienter med kroniske lidelser vil det å søke Helfo

om refusjon være en tilleggsbelastning i en allerede utfordrende livssituasjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem et forslag om endring av folketrygdloven § 25-6 a for å sikre at leger ikke kan ilegges overtredelsesgebyr for feil forskrivning av blårecepter.

2. februar 2022

Bård Hoksrud

Marian Hussein

Seher Aydar